

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Τάξη: Β΄ Εσπερινού Γενικού Λυκείου

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ (1838-1885)

Το ορφανό

Εις τον προθάλαμόν σας περίλυπον εμβαίνω,
με μάτι δακρυσμένο, με πρόσωπον ωχρό,
γιατί να σας χαρίσω δεν έχω, το καημένο,
οὐδ' ένα λουλουδάκι μυρσίνης δροσερό.

Μόνο να ζω η μοίρα μου έγγραψε, και μόνο
εις της ζωής τον δρόμον θλιμμένο περπατώ,
πλην σήμερα εμπρός σας τα χέρια μου σταυρώνω
και ψάλλω το ψωμάκι – αλλά δεν το ζητώ...

Της μοίρας αποπαίδι, σαν φθινοπώρου φύλλο
το άσκοπό μου βήμα εδώ κι εκεί πλανώ,
κανείς δεν μ' αγαπάει, κανείς δεν μ' έχει φίλο,
γιατί δεν έχω μάνα και είμαι ορφανό!

Δεν έχω μάνα!.. Μέσα σ' αυτά τα τρία λόγια
ερήμωσις και πείνα και κρύο κατοικεί·
μου ψάλλουν και τα τρία φρικώδη μοιρολόγια,
εις μίαν τονισμένα φρικώδη μουσική!

Άλλα παιδιά σαν βλέπω, εκεί που διακονεύω,
να λάμπουν στο μετάξι, χαρούμενα, ευτυχή,
απ' όλα τα καλά τους την μάνα τους ζηλεύω -
αχ! πώς θα σ' αγαπούσα, μανούλα μου φτωχή!

Δεν πρόφθασ' η καημένη φιλή να μου χαρίσει,
ούτε να με χαϊδεύσει, ούτε να μ' ευχηθεί·
αλίμονον εις όποιον στον κόσμο τούτον ζήσει
απ' την καλή του μάνα χωρίς να φιληθεί!

Προχθές, σ' ένα λιβάδι, παιδιά ευτυχισμένα
ένα παιγνίδι όλα επαίζανε κοινό.
-Με παίζετε; τους είπα, με παίζετε κι εμένα;
-Δεν παίζουμε, μου είπαν, εμείς με τα' ορφανό!..

Ω! είθε σαν λουλούδια στις γης το περιβόλι
καθένα σαν να παίρνει δροσιά απ' τον ουρανό·
είθε να έχουν μάνα στον κόσμο τούτον όλοι,
κι εγώ να είμαι μόνο για όλους ορφανό!..

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α.1. Να εντοπίσετε το θέμα που πραγματεύεται το ποίημα. (5 μονάδες)

α.2. Να αναδείξετε τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ήρωας του κειμένου λόγω της κατάστασής του. Να απαντήσετε με βάση το περιεχόμενο των τεσσάρων πρώτων στροφών. (5 μονάδες). Να σχολιάσετε τη στάση του απέναντι σ' αυτά που βιώνει. (5 μονάδες)

α.3. Να σχολιάσετε τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται ο ήρωας από τους συνομηλίκους του. Να στηρίξετε την απάντησή σας στην έβδομη στροφή. (10 μονάδες)

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25

β

β.1. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα εξής σχήματα λόγου: α) την παρομοίωση στην όγδοη στροφή β) το πολυσύνδετο στην έκτη στροφή, γ) τη μεταφορά στην τέταρτη στροφή, δ) την επανάληψη και ε) την εικόνα στην έβδομη στροφή. (15 μονάδες)

β.2. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί ο Αχιλλέας Παράσχος είναι άλλοτε καθαρεύουσα και άλλοτε μεικτή· χρησιμοποιεί δηλαδή και τύπους της δημοτικής γλώσσας. Να αποδείξετε την παραπάνω άποψη καταγράφοντας δύο (2) γλωσσικούς τύπους της καθαρεύουσας και τρεις (3) της δημοτικής. (10 μονάδες).

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25